SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LXV (59) • ŠTEV. (Nº) 42 — ESLOVENIA LIBRE — BUENOS AIRES • 26 de octubre - 26. oktobra 2006

„ALI NI TO BLAZNOST?"

ALOJZ REBULA

„Ali ni to blaznost?" je šlo skozi človeštvo, ko si je Severna Koreja ob splošnem ogorčenju privoščila svoj prvi atomski poskus. Dežela, po prebivalcih velika kot bivša Jugoslavija (a kaj atomskega je od daleč šlo po glavi tudi Titu …), ki alarmira svet in ga po daljšem oddihu spet vrne v atomsko tesnobo.

Zaradi samoobrambe? Severne Koreje nihče ne ogroža. Ogroženega, seveda od svobode, se čuti komunistični režim kakor vsi diktatorski režimi. Zato tem bolj velja napeti misice: „To smo mi! Najtrdnejši režim na svetu!" (kakor je bila za Dolanca najtrdnejša država Jugoslavija …). Pa ob vsem tem atomskem nastopastvu Severna Koreja ostaja Severna Koreja, ki sicer lahko v neki več ali manj daljni prihodnosti sproži kakšen fičafaj nad Združene države, a je v naslednji sekundi upepeljena …

Blaznost.

A ko bi bila to prva blaznost v človeški zgodovini … Dovolj se je spomniti, kaj si je človeška objestnost izmislila v zadnjih dveh stoletjih.

Projektirati raj na zemlji in za to utopijo žrtvovati sto milijonov ljudi — je bilo to kaj drugega kot blaznost? Ni bila prav tako blaznost hoteti preroditi človeštvo s prevlado arijske rase z njenim razcvetom v germanstvu?

In če gremo bliže k nam, ali ni bila blaznost začenjati 1945 domnevni „novi svet" na Slovenskem s pokolom dvanajst tisoč mladih Slovencev?

Blaznost na blaznost.

Toda „Stat crux, dum volvitur orbis" - Svet se vrti, a križ stoji.

Nad temi blaznostmi vztraja Kristusov križ s svojim oznanilom, da raja na zemlji nikdar ne bo, da so si ljudje bratje onkraj vseh rasnih razlik, da na krvi ni mogoče graditi nobene civilizacije …

Kristusov križ ne samo kot smerokaz v noči bivanja, ampak tudi kot smerokaz proti razumu — tistemu razumu, ki so ga vse ateistične filozofije ponižale in v bistvu razveljavile. Ni naključje, da danes stoji na okopih razuma skoraj samo še krščanska misel. Iracionalnost, nerazumnost, to si je Satan izvolil že s svojim uporom. In s to iracionalnostjo hrani človeka, rojenega za božjo luč — od mitologij razrednega boja in izbrane rase tja do razkroja družine in spolne normalnosti, do razcveta sekt in mamilaštva …

Kristusov križ ostaja ne samo znamenje upanja in nesmrtnosti, ampak tudi razuma, ki zadržuje človeka v njegovih ustvarjeninskih merah. Ali, kot bi rekel genij našega ljudstva, križ kot uravnalec zdrave pameti.

(Po Družini)

V Sloveniji so imeli lokalne volitve

V Sloveniji so v nedeljo potekale že četrte lokalne volitve odkar imamo samostojno državo. Na njih so volili župane in županje v 210-tih občinah ter občinske svete. Volitve še niso končane, saj bo v občinah, kjer kandidati niso dobili zadostne podpore, drugi krog 12. novembra. Prvega kroga se je udeležilo dobrih 58 odstotkov volilnih upravičencev.

Po neuradnih delnih podatkih, obdelanih v ponedeljek dopoldne in objavljenih na spletni strani Državne volilne komisije, je po številu izvoljenih županov na prvem mestu Slovenska ljudska stranka. Izvoljenih je bilo 36 županskih kandidatov, ki jih je predlagala sama ali skupaj z drugimi. V občinah, kjer so člane občinskih svetov volili pa proporcionalnem sistemu, pa je največ mandatov dobila SDS.

Na drugem mestu po številu izvoljenih županov je Slovenska demokratska stranka - izvoljenih je bilo 14 županskih kandidatov, ki jih je predlagala sama ali skupaj z drugimi. Na tretjem mestu je LDS z desetimi župani, sledijo Socialni demokrati s sedmimi župani, Nova Slovenija ima tri, SNS pa enega. Število izvoljenih kandidatov, ki so jih predlagale koalicijske stranke, je 14, število izvoljenih kandidatov za župane, ki so jih predlagale skupine volivcev ali so bili samostojni kandidati, pa je 45.

Župana (ali županjo) so že izvolili v 135 občinah, od tega je šest mestnih. V 72 občinah, od tega je pet mestnih, noben kandidat ni dobil potrebne večine. Za tri občine pa še ni podatka.

V Mestni občini Ljubljana je po neuradnih podatkih na lokalnih volitvah (100 odstotkov preštetih glasovnic z volišč) zmagal neodvisni kandidat s podporo Stranke mladih Slovenije Zoran Jankoviž z več kot 63 odstotki glasov podpore. Sledi neodvisni kandidat Zbora za Ljubljano, s podporo SDS, NSi in SLS, France Arhar, ki ga je podprlo skoraj 21 odstotkov volivcev. Kot kaže, pa bo v mestnem svetu osem svetniških skupin, večino naj bi po neuradnih podatkih imela Lista Zorana Jankoviža s 23 svetniki.

Kot kažejo neuradni delni rezultati, bodo pet od 11 mestnih občin v prihodnjih štirih letih vodili sedanji župani. V Celju bo tako še naprej županoval Bojan Šrot (SLS), v Murski Soboti Anton Štihec (SDS), v Slovenj Gradcu Matjaž Zanoškar (neodvisni kandidat), na Ptuju Štefan Čelan (LDS), v Kopru pa Boris Popovič (predlagal ga je Koper je naš). Edini že v prvem krogu znani zmagovalec med novinci je, kot smo že omenili Zoran Jankoviž v Ljubljani, ki je bil neodvisni kandidat. Meščani Maribora, Kranja, Velenja, Nove Gorice in Novega mesta bodo morali na novega župana še počakati, saj bo v teh občinah potekal drugi krog volitev.

Kranjski župan Mohor Bogataj je skrivoma upal, da bi lahko na nedeljskih lokalnih volitvah že zbral dovolj glasov volivcev za zmago v prvem krogu. Kljub temu je zadovoljen z rezultatom, ki mu po neuradnih podatkih kaže 47,65 odstotka glasov podpore. „Sedaj bomo tri tedne delali intenzivno in ne bomo ničesar prepuščali naključju," je poudaril Bogataj, ki si želi na volitve 12. novembra, ko se bo pomeril z Damijanom Pernetom, privabiti čim več volivcev.

V Mestni občini Velenje bodo župana izvolili v drugem krogu, kamor sta se uvrstila sedanji župan Srečko Meh (SD) s 46,51 odstotka glasov in Franc Sever (SDS), ki je prejel 25,59 odstotka glasov. V 33-članskem mestnem svetu bo tudi v prihodnje največ svetnikov imela SD, ki je prejela 29,95 odstotka glasov volivcev in s tem obdržala 12 svetniških mest. Na drugem mestu po številu svetnikov bo SDS, ki je podvojila njihovo število s štiri na osem, prejela pa je 22,39 odstotka glasov.

Glede na neuradne podatke nedeljskih lokalnih volitev v Mestni občini Novo mesto sta se v drugi krog volitev uvrstila kandidat Zveze za Dolenjsko (ZZD) in Območne organizacije socialnih demokratov Novo mesto Alojz Muhič, ki ga je podprlo slabih 36 odstotkov volivcev, ter kandidat Liberalne demokracije Slovenije Janez Pezelj, ki je prejel 27,83 odstotka glasov. V novomeškem mestnem svetu bo prav tako po neuradnih rezultatih 13 svetniških skupin, največ mest naj bi imeli LDS in ZZD, in sicer vsaka po pet mest.

Po neuradnih delnih podatkih o uspehu strank na nedeljskih volitvah v občinske oz. mestne svete je v občinah, kjer so člane občinskih svetov volili po proporcionalnem volilnem sistemu, po številu mandatov na prvem mestu SDS (572 mandatov oz. 16,74 odstotka), sledijo pa LDS (511 mandatov oz. 14,95 odstotka), SD (356 mandatov oz. 11,97 odstotka), SLS (353 mandatov oz. 9,42 odstotka), NSi (187 mandatov oz. 6,29 odstotka), DeSUS (146 mandatov oz. 5,21 odstotka), SNS (49 mandatov oz. 2,47 odstotka), SMS (45 mandatov oz. 2,21 odstotka) in AS (33 mandatov oz. 1,59 odstotka).

Ostale politične stranke imajo 141 mandatov oz. 9,21 odstotka, število tistih, ki so jih predlagale skupine volivcev oz. so bili samostojni kandidati, pa je 424 oz. 19,94 odstotka.

Umrl je Janko Moder

V 93. letu je v petek, 20. t.m. v Ljubljani umrl prevajalec Janko Moder. V njegovem opusu, prevajal je iz 20 jezikov, je prek 400 književnih prevodov in prek 200 govorno izvedenih del, kar je svojevrsten fenomen ne le v Sloveniji, ampak tudi v svetu.

Prevajalec, jezikoslovec, bibliograf, publicist in urednik Janko Moder se je leta 1914 rodil v Dolu pri Ljubljani. Moder, po poklicu slavist, ki je veljal za starosto slovenskega prevajalstva, je bil doma v vseh literarnih zvrsteh, tuja pa mu ni niti strokovna literatura.

V svoji bogati prevajalski karieri se je posvetil prevajanju del Mihaila Aleksandroviča Šolohova, Antona Pavloviča Čehova, Denisa Diderota, Ivana Sergejeviča Turgenjeva, Fjodora Mihajloviča Dostojevskega, Henrika Ibsena, Williama Cuthberta Faulknerja, Augusta Strindberga, Gerharta Hauptmanna, Heinricha von Kleista, Bertolta Brechta, Samuela Becketta in številnih drugih velikanov svetovne literature. Za svoje delo je prejel številne nagrade, med njimi dvakrat Sovretovo, nagrado kralja Olafa in nagrado Martina Nijhoffa.

Janko Moder je znanje številnih jezikov pred dvema letoma, ko je pri založbi Sanje izšel njegov prevod Goethejevega Prafausta, komentiral, da je zanj to nekaj postranskega: želel je spoznati veliko jezikov, a ne zato, da bi iz njih prevajal, pač pa zato, ker so ga veselili. Po njegovih besedah so Slovenci eden redkih narodov, ki „veliko dajo na kulturo in jezik". Njegov recept za uspešno ustvarjalno delo je bil, da se ne gre predolgo časa zadrževati le pri eni stvari, zato se je potrebno ukvarjati z več stvarmi hkrati.

Moder, od nekdaj zavezan predvsem prevajanju, je bil soustanovitelj Društva slovenskih književnih prevajalcev in je kot dolgoletni predsednik skrbel za uveljavitev društva v domačem in mednarodnem prostoru. Raziskoval je zgodovino prevajanja in leta 1985 sestavil Slovenski leksikon novejšega prevajanja ter ga leta 1998 dopolnil z Modrovim zbornikom.

Moder se je podpisal tudi pod številne literarne študije in komentarje, saj je bil med drugim urednik znamenite zbirke Nobelovci. Po poročanju radia velja izmed Modrovih leposlovnih del še posebej omeniti nedokončani zgodovinski roman Sveta zemlja: kronika slovenskega rodu ter pesniško zbirko Sla spomina, sonetni venec sonetnih vencev.

Zadnje priznanje plodnemu prevajalcu je bila nagrada za življenjsko delo Ustanove patra Stanislava Škrabca, vendar za 25. oktober načrtovane slovesne razglasitve Janko Moder, žal, ni dočakal.

Potem, ko je ovdovel po prvi ženi, se je Moder poročil z našo argentinsko rojakinjo Anico Šparovec, kateri izrekamo globoko sožalje.

Katoliški vrtec v Mariboru

V prostorih škofijskega šolskega centra na Vrbanskem platoju so v petek 20. t.m. slovesno predali namenu prvi katoliški Montessori vrtec v Mariboru, ki je sicer odprl vrata že 1. oktobra. T.i. Hišo otrok je uradno odprla državna sekretarka na ministrstvu za šolstvo in šport Alenka Šverc, blagoslov pa je podelil mariborski nadškof metropolit Franc Kramberger.

Mariborska Hiša otrok je tudi prvi katoliški vrtec v podravski regiji.

Letos vrtec obiskuje 30 otrok, ki so razdeljeni v dve starostno heterogeni skupini. Kot je pojasnila v.d. ravnateljice vrtca Romana Bezjak, so za prihodnje dve leti skoraj vsa mesta zasedena, na vpisno čakalno vrsto pa vpisujejo otroke že za leto 2009. Hiša otrok deluje kot enota Zavoda Antona Martina Slomška, ki ga je ustanovila mariborska nadškofija. V okviru zavoda delujeta še dve enoti: škofijska gimnazija in študentski domovi. V vrtcu se izvaja celodnevni program, ki je namenjen otrokom od tretjega leta starosti do vstopa v šolo.

BERI...

SLOVENSKA KOROŠKA PO AVSTRIJSKIH VOLITVAH 2

ŠOLSKI PROSLAVI BLAŽENEGA SLOMŠKA 3

OSEMDESETLETNIK BINE OBUJA SPOMINE 4

SLOVENIJA NIMA SREČE V NOGOMETU 6

KOROŠKA

Kam v prihodnost?

JOŽE WAKOUNIG

Državnozborske volitve v nedeljo, 1. oktobra 2006, so prinesle Avstriji neverjetno presenečenje. Ni zmagala Ljudska stranka (ÖVP) kanclerja Wolfganga Schüssla, marveč socialdemokrati (SPÖ) izzivalca Alfreda Gusenbauerja. Za Ljudsko stranko je ta poraz veliko več kakor samo nasprotnikova zmaga. Od leta 2000 dalje je kancler Schüssel v koaliciji z nemškonacionalnimi svobodnjaki (FPÖ) preobraževal in spreminjal državo po mili volji, od zmage jeseni 2002 in po razkolu znotraj FPÖ aprila 2005 (odcepitev Haiderjeve skupine in ustanovitev Zavezništva za Avstrijo BZÖ) dalje pa je vladal zaradi šibkosti koalicijskega partnerja kakor z absolutno večino. Ta oblast mu je vse bolj zapirala pogled za resničnosti, s tem pa odpirala vrata v poraz. Porazile so ga aroganca, ignoranca, odmaknjenost, oholost, oštabnost, prevzetnost, slepost za resnične težave ljudi, vzvišenost. Sleherna kritična pripomba je bila že žalitev dostojanstva Njihovega kanclerskega (sicer še ne cesarskega) visočanstva. Temu primerno grozno je zabolel udarec v nedeljo, 1. oktobra 2006. Kaj si je ljudstvo zupalo! Kako da ni verjelo visokemu sporočilu, da nam gre vsem dobro, da je On boljši, naš Kancler, da zna, da nas bo vodil po varni poti v najboljšo prihodnost! Nobenih resnih vsebinskih izpovedi in napovedi nismo čuli iz vrst vladarjev. Gre nam že dobro, ne vsem, in čezdalje več jih je, ki trpijo stisko. Vse hujša korupcija požira kupe denarja. Za ljudi iz vrst koalicijskih partnerjev je postala država samopostrežna trgovina, torišče za izživljanje oblastniških pohotnosti.

Šest let Schüsslove vladavine je Avstriji prineslo prepotrebne reforme (pokojnine, davkarija, gospodarstvo idr.), ki deloma že rojevajo dobre sadeže (npr. gospodarska rast). Upravičeni so očitki, da grejo te reforme preveč v korist ozkemu sloju bogatih in premožnih, da se gleda predvsem na interese podjetništva, premalo na srednji sloj in na socialno odvisne, zlasti pa, da oblastniki nikoli niso pozabili svojih žepov. Socialni hlad, mraz nista zgolj fraza doslejšnje opozicije.

Od ponedeljka, 9. oktobra, je znan končni izid. SPÖ ima 35,24 % glasov (68 poslancev), ÖVP 34,33 (66), Zeleni 11,05 (21), FPÖ (svobodnjaki, Strache) 11,04 (21), BZÖ (Haider, Westenthaler) 4,11 (7). Druge liste kakor Martin in KPÖ (glavni kandidat koroški Slovenec Mirko Messner) niso prekoračile praga štirih odstotkov. Razveseljivo je, da so Zeleni z volilnimi kartami prehiteli FPÖ. Kot tretji imajo pravico do tretjega predsednika državnega zbora in do tretjega ombudsmana (ljudskega odvetnika). Ni jim pa uspelo, da bi lahko postali vladna stranka. Veliko manj razveseljivo je, da je prišel v državni zbor BZÖ, stranka koroškega deželnega glavarja Jörga Haiderja. Na Koroškem kljub zelo hudi protislovenski smeri niso dobili osnovnega mandata, je pa koroški izid omogočil, da so v državi prekoračili mejo štirih odstotkov.

Koroški izid ne preseneča. SPÖ: 35,4 %, BZÖ: 24,9, ÖVP: 21,2, Zeleni: 7,5, FPÖ: 7,3. Haider je rešil kožo na Koroškem, na račun koroških Slovencev. Boj proti dvojezičnosti mu je prinesel potrebne glasove. V Pliberku je dobil npr. čez 30 odstotkov (FP 3), na Suhi prav tako (FP 5). Tega izida ne omili dejstvo, da je v Selah dobil s štirimi odstotki najmanj na Koroškem (FP pod 1 %). Skupno z FPÖ jih je na Koroškem 32,4 %, tretjina torej. Če k temu prištejemo še protislovensko usmerjeno volilstvo v SPÖ in ÖVP, pridemo do srhljivih številk. Ne delajmo si nikakršnih utvar! Na Koroškem bijejo ure dejansko drugače. Lepim besedam in slovesnim izjavam, naj jih izgovori in podpiše kdor koli, moremo verjeti šele, ko so se že zgodila vsaj tako lepa dejanja. Nekdo je pred kratkim izjavil, da je naša Koroška največje slovensko pokopališče. Poglejmo številke, koliko je bilo Slovencev pred sto leti in koliko nas je še! Morda ima celo prav.

Verjetno bomo dobili čez nekaj mesecev veliko rdeče-črno koalicijo. Morda bo ta koalicija bolj pripravljena za pravično ureditev našega slovenskega vprašanja; Schüssel je v svojih zadevah prepustil pobudo Haiderju, ki je z dejanji dokazal prezir do slovenstva. Upam, da bo bolj spoštovala pravno državo kakor prejšnja, ki jo je nevarno načela v temeljih. Spričo vsega, česar smo koroški Slovenci že navajeni, pa si ne utvarjam ničesar.

Janša: Slovenija ne blokira

Janez Janša

V pogajanjih Hrvaške z Evropsko unijo o ribištvu ,,gre v bistvu za pogajanja Hrvaške in EU, kjer pa ima Slovenija neposredni interes, tako da bi težko rekli, da Slovenija kar koli blokira. Gre v bistvu za pogoje, ki jih Hrvaška mora izpolniti kot vsaka druga članica EU," je pred petkovim neformalnim vrhom EU v Lahtiju dejal slovenski premier Janez Janša. S tem se strinja tudi hrvaški premier Ivo Sanader.

Glede poglavja o ribištvu je Janša dejal, da sta bistveni dve stvari. Hrvaška in Slovenija sta podpisali in ratificirali maloobmejni sporazum, ki ureja tudi vprašanje ribištva, Slovenija pa je ob vstopu v EU prevzela tudi evropsko ureditev za področje ribištva in zato gre zdaj za pogajanja med Hrvaško in EU, je pojasnil.

Tudi v primeru poročanja nekaterih avstrijskih in hrvaških medijev glede blokade Slovenije pri poglavju o prostem pretoku kapitala, je Janša ponovil, da ,,mora vsaka država, ki želi postati članica EU, izpolnjevati določene pogoje", v tem primeru pogoje za prost pretok kapitala in zagotoviti delovanje notranjega trga. ,,Hrvaška je dolžna, tako kot je bila dolžna Slovenija, odpreti svoj trg tudi za tuje banke, in mislim, da v zvezi s tem ne bo nikakršnega problema," je dejal Janša.

Glede tožbe hrvaških varčevalcev nekdanje Ljubljanske banke proti Sloveniji je dejal, da pričakuje ugoden razplet. Poudaril je, da ,,je zadeva v veliki meri popolnoma jasna, saj je Hrvaška podpisala sporazum, v okviru katerega je popolnoma jasno določeno, da so to vprašanja, ki spadajo v področje sukcesije" (sukcesija = nasledstvo, op. ur.).

Janša zato meni, da bodo tudi vse odločitve mednarodnih institucij, tudi sodišč, takšne, da tega vprašanja ne bodo postavljale na glavo. ,,V vsakem primeru sporazum o nasledstvu velja in sodba sodišča s 6. novembra tega ne bo spremenila," je dodal premier glede razsodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourgu, ki bo uradno predstavljana v začetku novembra.

,,Ni res, da Slovenija blokira pogajanja Hrvaške z Evropsko unijo," je danes ob prihodu na srečanje najvišjih predstavnikov strank iz družine Evropske ljudske stranke (EPP) v Helsinkih dejal hrvaški premier Ivo Sanader. ,,Slovenija sodi med države, ki močno podpirajo vstop Hrvaške v EU," je zatrdil in takoj zanikal navedbe hrvaških in avstrijskih medijev, po katerih naj bi Ljubljana ovirala pogajanja Zagreba z EU o ribištvu in prostem pretoku kapitala.

,,Očitno nekdo želi spreti Hrvate in Slovence. Mi smo zelo dobri prijatelji. Res pa je, da imamo nekatera odprta vprašanja. Tega nihče ne zanika," je dejal hrvaški premier. Hkrati je poudaril, da so Slovenija, slovenski premier in slovenski predsednik vedno trdno podpirali vstop Hrvaške v EU.

Glede domnevne razsodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourgu v tožbi hrvaških varčevalcev nekdanje Ljubljanske banke proti Sloveniji pa je Sanader povedal, da politiki naj ne bi razpravljali o pričakovanjih, zato bo odločitev komentiral, ko bo sprejeta. ,,Ne odgovarjam na hipotetična vprašanja," je zatrdil.

Hrvaški premier je sicer danes v Helsinkih izrazil upanje, da bo EU držala svojo napoved in institucionalno reformo izvedla do konca leta 2008. V tem času bo tudi Hrvaška pripravljena na vstop, je poudaril. Pri tem ga je podprl tudi predsednik EPP Wilfried Martens, ki je po današnjem srečanju s Sanaderjem podprl vstop Hrvaške v EU leta 2009. ,,V vsakem primeru si želimo Hrvaške kot članice EU pred naslednjimi volitvami v Evropski parlament," je dejal.

Ivo Sanader

Sedež apostolske nunciature

Dosedanja ljubljanska županja Danica Simšič ter apostolski nuncij in veleposlanik Svetega sedeža v Sloveniji Santos Abril y Castello sta v petek 20. t.m. podpisala dogovor med Mestno občino Ljubljana (MOL) in apostolsko nunciaturo Svetega sedeža, s katerim želita strani ustvariti pogoje za vzpostavitev sedeža apostolske nunciature Svetega sedeža v Ljubljani, so sporočili iz MOL. Obenem je bila podpisana pogodba za nakup zemljišč v Krakovskem predmestju, kar rešuje še zadnje odprto vprašanje pri gradnji Barjanske vpadnice.

Županjina pooblaščenka za vodenje oddelka za gospodarjenje z zemljišči Nuša Dolgan je pojasnila, da bo sedež apostolske nunciature na Ulici stare pravde 6, gradnja Barjanske vpadnice pa se bo začela takoj po plačilu kupnine.

Županja pa je poudarila, da je s podpisom pogodbe omogočena dokončna izgradnja Barjanske vpadnice. Dogovor med apostolsko nunciaturo in MOL pa pomeni uresničitev enega od prizadevanj za reševanje odprtih vprašanj različnih verskih skupnosti tako, kot je reševanje zagotovitve zemljišča za gradnjo islamskega verskega kulturnega centra in priprava natečaja za rešitev prostorskega problema pravoslavne cerkve.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Medtem ko ekonomski kazalci zagotavljajo stabilnost, se je politična skupnost nenadoma vrnila v tisto preteklost, ki se je družba najbolj boji. Ob tem je žalostno in zelo skrbi, da je vrsta odgovornih, a nihče od njih odgovornosti noče prevzeti. Kot v otroški igri ,,gospoda kapucinarja" podajajo krivdo na bližnje ali daljne igralce te drame.

Dogodki. Bralci so lahko po televiziji ali iz dnevnikov dobili dovolj podatkov. Tudi v zadnji številki smo omenili za kaj gre. Že nekaj let je sndikalno gibanje, nekdanja srčika peronizma, gradilo mavzolej in pripravljalo prevoz Peronovih zemeljskih ostankov iz pokopališča Chacarita, na njegovo pristavo v okraju San Vicente, v buenosaireški provinci. Prevoz, organiziran za peronistični praznik 17. oktobra, je v začetku potekal v redu. Odhod je bil ganljiv, tudi poklonilna postaja na sedežu Glavne delavske konfederacije CGT, je potekla slovesno in brez zapletov. A medtem, ko je sprevod hitel proti končnemu cilju, se je na kinti odvijal pravi spopad med dvema skupinama, ki sta skušali zavzeti najbolj vidna mesta. Na eni strani so bili pripadniki sindikata gradbenih delavcev (,,zidarji"), na drugi avtoprevoznikov (,,šoferji"). Prizori, ki jih je posnela televizija, in jih ponesla po vsem svetu, so jasno pričali o skrajnem divjaštvu zapletenih. Ni manjkalo kamnov, gorjač in končno ne strelnega orožja. Tudi še po zakasnelem prihodu sprevoda in v prisotnosti generalovih ostankov se je divjanje znova razvilo in le prepozen poseg policije je vzpostavil mir. Bo sedaj Perón počival v miru? Baje bo za varnost kinte in mavzoleja končno skrbela žendarmerija.

,,Fantje se ne naučijo". To je bil komentar predsednika Kirchnerja, ko je zvedel za dogodke in sklenil, da se prireditve, kljub prvotni obljubi, ne bo udeležil. Razvpito barbarstvo je prizadelo tudi njega. Kaj hitro pa je razvil običajno teorijo konspiracije: vse, kar se je dogodilo, je bilo organizirano zato, da bi prizadelo njega, njegov ugled in njegov politični projekt. On sam ne, a v vladnih krogih so kazali na Duhaldeja, ki ima dobre stike z gradbenim sidnikatom v provinci in se je z ženo udeležil slavnosti v Glavni delavski konfederaciji. Seveda je to dvorezen meč, ker se predsednik tudi ne more izgovarjati, saj je bil v spopade zapleten sindikat avtoprevoznikov in glavni tajnik CGT Hugo Moyano. On pa je ključni zaveznik Kirchnerja na sindikalnem območju. Ti dogodki so tudi v temelju spodkopali predsednikovo teorijo, da on predstavlja ,,novo politiko", medtem, ko je vse, kar je v opoziciji, del ,,stare politike", povezano s korupcijo, nasiljem in preživelo politično prakso.

Iz zgodovine v prihodnost. Časopisje je mnogo pisalo o sličnosti med tem dogodkom in spopadi pred 33 leti na Ezeizi, ob Peronovem povratku v državo. Sličnost je le v dejstvu, da so se tudi tam spopadle različne peronistične skupine, v ostalem je primerjava prazna. Kaže pa na dejstvo, da družba, predvsem pa peronizem, ne najde ravnotežja in se, brez vodje in brez ideologije, sooča z lastnimi nasprotji. Kaj imata skupnega Menem in Kirchner, vendar eden je bil, drugi pa trenutno je, karismatični vodja istega gibanja. A kljub temu (morda zaradi Peronovega mita) je to politično gibanje tako močno, da se ne da preko, niti mimo njega. To je spoznal Kirchner, ki je sam v peronizmu le iz oportunizma, in se le iz strateških razlogov poslužuje peronistične strukture.

Razne posledice. Dogodki okoli bitke v San Vicente ne morejo ostati brez posledic. Ena od teh je vidna na sindikalnem polju. Jasno se je pokazalo, da ima Moyano zagrizeno opozicijo v CGT. Ta je takoj pričela izvajati ofenzivo, ki je trenutno v polnem teku. A Kirchner niti za ceno lastnega ugleda ni odtegnil roke svojemu zavezniku. Kako bo ob tem rešil dilemo med glavnim tajnikom CGT in svojim zaveznikom v provinci La Roja, ki je razvpiti sindikalist Barrionuevo, ni jasno. Barrionuevo stoji na čelu ofenzive proti sedanjemu glavnemu tajniku CGT. To me spominja na starega socialista (Americo Gioldi), ki je pred desetletji označil tedanjo povezavo med Peronom in gibanjem Montoneros kot ,,igra taktičnih prefrigancev" (un juego de avivados tácticos). Kako se je tista igra končala vsi vemo.

Bo družba reagirala? Sodna raziskava je že pripeljala do aretacije zloglasega strelca (šofer in družinski prijatelj Moyanovega sina) in nekaterih najhujših razgrajačev. Pokazalo se je tudi, da mnogi udeleženci spopadov sploh niso delavci, temveč ,,barrabravas", ki jih človek za denar lahko njame kot ,,udarno enoto". Ne vemo, kako bo s sodnim postopkom. Ob tem upoštevajmo, da je nek sodnik razglasil zatočišče huliganom kluba Boca, ki jih Racing ni hotel pustiti na svoje igrišče. Dejstvo, da je provincijska vlada ob tem umaknila policijsko varstvo in preprečila izvedbo tekme kaže, da se nekaj le premika v javni zavesti glede nasilja in njegovih korenin.

SLOVENCI V ARGENTINI

Slomškova proslava naših šol

V nedeljo 23. septembra smo praznovali Slomškov god. Naš blaženi Anton Martin je zavetnik slovenskih šolskih tečajev v Buenos Airesu. Kot vsako leto smo se zato zbrali vsi v Slovenski hiši.

Najprej smo v cerkvi Marije Pomagaj imeli sveto mašo ki jo je daroval delegat slovenskih duških pastirjev, msgr. dr. Jure Rode. Med mašo je pel otroški zbor s Pristave pod vodstvom gospe Mojce Jelenc. Gospod Rode nas je opozoril na berilo in evangelij tistega dne. Poudarjal je da tisti, ki je hoče biti največji ali najboljši, naj se prizadeva, da bi bil v duhu služenja in prave ponižnosti. Poudaril je naj se zlasti izogibamo grehu nevoščljivosti.

Po sveti maši smo se zbrali v dvorani škofa Rožmana. Tam nas je najprej pozdravila gospodična Anica Klemen, ki je šolska referentka krovne organizacije Zedinjene Slovenije.

Nato je sledila igra Ariela, mala morska deklica, v izvedbi Slomškove šole.

Mala morska deklica je izpolnila 15 let. Bila je živahna, nemirna in zelo radovedna. Šla je na površino morja, da bi tam videla svet. Vsi so jo svarili, posebno oče, naj nikar ne hodi tja, ker tisti svet človeški svet in je nevaren zanjo.

Prida je huda nevihta in mala deklica je rešila smrtne nevarnosti princa Erika ki je ravno šel po morju z ladjo, da bi praznoval svoj rojstni dan. Oba se zaljubita. Hobotnica Urša v spremstvu strupenih meduz hoče, zaradi zavisti do Ariele, preprečiti to lepo snidenje in napne vse sile da bi to dosegla. A princ je zelo pogumen, jo premaga in tako izniči njene načrte. Z Arielo končno ostaneta skupaj. Ljubezen premaga sovraštvo …

Odrski prikaz otrok Slomškove šole je bil zanimiv in prijeten, poln barv, in svetlobnih efektov. Muzikal je navdušil vse gledalce in nastopajoče. O igri sami in o nastopajočih pa smo že poročali v številki 38 našega tednika

Hvala za ves trud režiserki in vsem prirediteljem. Tudi staršem, ki morajo spremljati in navduševati otroke da se z zanimanjem in ljubeznijo udeležujejo takih priprav.

Ker je končno uspeh nas vseh in obogati vso skupnost, HVALA, SLOMŠKOVA ŠOLA.

Polona Pintar Lazar

SAN JUSTO

Proslava v Balantičevi šoli

V soboto 30. septembra je slovenska šola Franceta Balantiča v San Justo obhajala proslavo na čast blaženega Antona Martina Slomška, zavetnika otrok in učiteljev.

Nagovorila nas je neutrudna gdč. Angelca Klanšek, ki nam je med drugim poudarila lastnosti A. M. Slomška ter nas pripravila na globoko razmišljanje: vedeti koga slavimo in zakaj. Preden je postal škof, je Slomšek bil majhen kot naši šolarji, je rad hodil v cerkev, se tam lepo obnašal in župnika skrbno poslušal. To se pravi, da je bil Slomšek zelo dober otrok, rad se je učil in starše poslušal in tako vzljubil slovenski jezik. Že ko je dorastel je skrbel, da bi otrokom ne zmanjkalo prilike srečanja s slovenščino in je zbiral otroke ob nedeljah popoldan. To so bile prve slovenske šole. Zato pravimo, da je A. M. Slomšek oče slovenskih nedeljskih šol, ki so bile podobne našim sobotnim šolam. Zato je važno, da radi prihajamo v šolo, da se bomo dobro naučili jezika naših starih staršev.

Ali je važno, da se učimo slovensko? Na to vprašanje Slomšek odgovarja učiteljem, staršem in učencem z enostavnim stavkom: Slovenski jezik je dragocen dar, biser, bogastvo. Tri besede, ki nam veliko povedo: dar — ko nam kdo kaj podari, se za dar zahvalimo in ga skrbno hranimo; biser — kot zlatnina, ki se sveti; bogastvo — dobrina, ki si jo vsakdo želi. Vse to je slovenski jezik. Če se ga ne učimo, če ga pozabimo, je prav enako kot bi dar, biser, bogastvo zavrgli.

Na ta Slomškov praznik si vzemimo za zgled njegovo ljubezen do domovine prednikov in ohranimo zaklad najprej v družinah in otroci v sobotnih šolah, ko z veseljem prihajate k pouku, da si glavice in srce napajate z lepoto slovenskega jezika, ljubezen do Boga in Marije in zvestobo koreninam iz katerih izhajamo.

Najmlajši učenci Balantičeve šole so s pesmijo in prizorčkom okrasili prireditev. Učiteljice Marta Petelin, Gabi Qualizza in Monika Klarreich so poskrbele za petje in recitacijo najmlajših nastopajočih, ki hodijo v I. in II. vrtec. Anica Mehle je pripravila petje 1., 2. in 3. razreda. Marija Zupanc Urbančič, Erika Poglajen in Bernarda Krajnik so skupaj s svojimi učenci pripravile prisrčen prizor ,,Kaj se je zgodilo na Slomu?", v katerem so nam prikazali veselje Slomškove družine, ko se je 26. novembra 1800 rodil Anton Martin, prvorojenec očeta Marka in mame Marije. V skrivnostni noči, ko je mamica Antona Martina pokrižala in položila v zibelko, se je pojavil nenavaden obisk: sojenice, ki so Slomšku podarile vero, ponižnost, ljubezen do staršev, gorečo ljubezen do materinega jezika in rodu ter vztrajnost. Vstopila je tudi rojenica z zlato knjigo in mu prerokovala, da bo nekoč oral, sejal in žel na božjih njivah. Nazadnje je pristopila še Muza, pesniška vila, ki mu je poklonila dar pisanja in pesnitve, da bi zlagal preproste a prisrčne ljudske popevke.

Slomškov praznik je doživeto potekal na odru

Balantičeve šole. Hvaležni smo staršem in učiteljem, ki Slomškove vrednote posredujejo vsem otrokom, da bi nam bil vsem v zgled.

Balantičeva šola.

Argentinci v Sloveniji

14. oktobra je v Dravljah p. Drago Lavrič krstil **Petra Jereba**, sina inž. Janeza in Brigite Cerar. Botrovala sta arh. Lučka Jereb in Dominik Oblak. Dokumentirsamo še z dvema slikama. Na eni sta srečna starša s Petrom, krstitelj in botra. Na drugi pa sestrica Katarina, bratec Janezek, bratranec Maksi Batagelj ter sestrični Jasna Batagelj in Tanja Oblak, ki je na obisku v Sloveniji

HODIL PO ZEMLJI SEM NAŠI...

Slovenska obala - I

Po ureditvi meja med Jugoslavijo in Italijo, je Slovenija dobila dostop do morja na severozahodni obali Istre. Slovenske obale na Jadranskem morju, med Italijo na severu in Hrvaško na jugu, je 46,6 km.

Ogledali si bomo kraje in mesta na tej obali, od severa proti jugu.

Ankaran: 2700 prebivalcev. Manjši obmorski kopališki in zdraviliški turistični kraj. Ima otroško okrevališče, bolnišnico za kostna obolenja, počitniške domove, kamp in hotelski kompleks. Na kilometer dolgi plaži nudi turistom več rekreacijskih objektov.

Koper: 25.000 prebivalcev, je največje naselje ter edino trgovsko pristanišče na slovenski obali, poleg tega tudi gospodarsko in politično središče obale. Pristanišče je povezano s srednjeevropskim zaledjem.

Ko je za časa Rimljanov naselje nastajalo, je bil to še otok - Insula Caprea = Kozji otok, v 19. stol. so ga z nasipi povezali s kopnem.

Mesto ima razvito šolstvo, zdravstvo in kulturne ustanove: knjižnico, pokrajinski muzej, radijsko in TV postajo. Je tudi sedež škofije. Čeprav se je po 2. sv. vojni večina italijanskega prebivalstva izselila v Italijo, je okraj ostal še vedno dvojezičen, kjer ima italijanska manjšina svoje šole in druge tovrstne pravice. Staro mestno jedro, z vrsto pomembnih kulturnih spomenikov, je ohranilo značilnosti srednjega veka.

Naselje na otoku je omenjeno že v rimskih zapiskih. V 6. stol. so Bizantinci mesto utrdili. Okrog 8. stol. so te pokrajine naseljevali Slovani in prišli do obalnih mest. Leta 1279 je Koper prišel pod Benečane, ki so pospešili gospodarski razvoj in je mesto tekmovalo v važnosti s Trstom. V predmestja so se naseljevali Slovenci, ki so se pečali predvsem s solinarstvom, ribištvom in kmetijstvom.

V prvi tretinji 17. stol. sta vojska med Benetkami in Avstrijo, posebno pa še kuga, Koper močno prizadeli, prebivalstvo je padlo od 8.000 na 1.800. Mesto se je le počasi opomoglo s trgovino s soljo, oljem in vinom. Hud udarec je pa bil propad Benečke republike (1797), posebno pa še zgraditev železnice Dunaj-Trst leta 1857. Trst je postal glavno pristanišče, Koper pa nekako njegovo zaledje, ki ga je oskrbovalo z kmetijskimi pridelki. Pristanišče je ostalo le za lokalni promet. Pozneje so zgradili tovarno za predelavo rib in dve manjši ladjedelnici.

Med leti 1918-45 je bil Koper pod Italijo (Capodistria), potem je bil vključen v cono B Svobodnega tržaškega ozemlja, leta 1954 je pa z ostalo cono B pripadel Jugoslaviji (torej Sloveniji), kar je pospešilo razvoj pristanišča in gospodarstva.

Od 12 vrat srednjeveškega obzidja so se ohranila vrata Muda, iz leta 1516, v obliki slavoloka. Na loku je mestni grb, ob straneh pa levji glavi, simbol benečke republike. Za temi vrati je Prešernov trg z umetniško izdelanim Da Pontejevem vodnjakom, iz 1666, ki so ga meščani uporabljali vse do konca 19. stol. Ob trgu stoji cerkev sv. Bassa, na mestu kjer je bilo v 15. stol. zavetišče in prva bolnica.

Če gremo iz trga po Zupančičevi ulici, pridemo do palače Carli, ob kateri se začne Čevljarska ulica, sedaj najživahnejša koperska ulica z mnogimi lokali. Ob tej ulici je palača Almerigogna, ki je ohranila sijaj srednjeveške zunanjosti in je pristen primer gotske barvitosti.

Središče starega mesta se še sedaj imenuje Titov trg, eden najlepših trgov na benečkem ozemlju. Trg in stavbe, ki ga obkrožajo, so iz 15. stol.:

Pretorska palača je osrednji arhitekturni spomenik mesta, v njej je bila mestna uprava. Značilna so renesančna okna in zobčasti nadzidek. Zunanjost krase napisni kamni, kipi in grbi.

Nasproti stoji Loža, z benečkimi loki. Na vzhodni strani trga je Stolnica, prvotno grajena že v 12. stol., ko je bila ustanovljena škofija. V 15. in potem v 18. stol so cerkev povečali. V notranjščini se je ohranilo nekaj izrednih umetnin (stolnica, kot druge cerkve in palače so bile večkrat izropane), izstopa oltarna slika Madona z otrokom na prestolu, s svetniki, ki jo je leta 1516 naslikal Vittore Carpaccio (med 1460 - 1526, italijanski slikar, oltarne nabožne podobe). Iz 15. stol. je kiparska mojstrovina sarkofag sv. Nazarija.

Vzhodno od glavnega je trg Brolo, ki je bil svojčas zbiralnik vode. Ob njem stojita frančiškanska samostana sv. Frančiška in sv Klare, iz 2. polovice 13. stol. In pa palači Brutti (z barocnim proceljem) in Gravisi (Barbabianca, tudi primer barocne arhitekture). V tej je sedež glasbene šole. Najstarejša stavba na trgu je Fontico - 1392, v njej so hranili žito in ga v času stiske delili prebivalcem. Ob njem je cerkvica sv. Jakoba, zgrajena iz kamna v 14. stol.

Na Carpaccievem trgu stoji stoji steber sv Justine, postavljen v spomin na bitko pri Lepantu in na krščansko zmago nad Turki - v tej bitki je bila udeležena tudi koprska ladja.

Sedež Pokrajinskega muzeja Koper je palača Belgramoni - Tacco, iz 17. stol., najbolj značilen primer bogate koprske baročne arhitekture. V muzeju je prikazan razvoj Koprskega primorja in ima bogato zbirko zgodovinskih predmetov, predmetov umetne obrti in pinakoteko z deli srednjeveških in klasicističnih slikarjev.

Zbral in uredil Franci Markež

POGOVOR Z ALBINOM MAGISTROM

Osemdesetletnik pripoveduje

- Oči, v slovenski šoli so nam naročili intervjú z osebo, ki si jo sami izberemo. Jaz sem izbrala tebe, ker sva se že večkrat pogovarjala o tem, kaj si ti doživljal med vojno in o političnih razmerah v Sloveniji. Mislim, da bo pogovor zanimiv. Najprej povej, kdaj si bil rojen.

- Natančno povedano 17. oktobra leta 1926. Po letu 1945 je bil ta dan v Argentini državni praznik, ampak ne zaradi mojega rojstnega dne

- Odkod si doma in kje približno leži tisti kraj?

- Rojen sem bil v Vižmarjah in smo do začetka vojne leta 1941 tamkaj stanovali. Vižmarje so velika vas blizu Ljubljane. Ležijo ob reki Savi in lahko rečem da pod Šmarno goró, ki je bila priljubljena izletna točka. Ko se je začela vojna in so Nemci zasedli naš kraj, smo se preselili v Hrušico, ki je na vzhodni strani Ljubljane, ne daleč od domobranske postojanke Sv.Urha.

- Koliko bratov vas je bilo v družini? Vem, da ste bili sami fantje. Kaj ste se najraje igrali, ko ste bili še otroci?

- Bilo nas je 6 bratov in igrali smo se ,,koza klanf". To je bila preprosta igra, ko je bilo treba s poleni ali s kamni kakšno figuro podirati. Lovili smo se, skrivali in se šli tudi ,,ravbarje in žandarje". Ko smo starejši dorastli, smo se posvetili lahki atletiki in na domačem dvorišču poskušali tudi s tenisom. Poleti nas je privlačilo kopanje v mrzli in deroči Savi. Poskušali smo tudi s kartami in s šahovsko igro.

- Kaj ti je bilo všeč brati?

- Na podstrešju je imel ata spravljene stare Mohorjeve koledarje še iz časa prve svetovne vojne. Tam so me privlačili popisi bojev avstrijske vojske z ruskimi četami v Karpatih. Pozneje, v začetku srednje šole me je osvojil pustolovski Karl May, med

Na družinskem slavju ob 80. obletnici.

takimi fantalini tedaj najbolj iskano branje. Temu sem se posvetil na račun obveznih šolskih knjig. Rezultat se je poznal v spričevalu. Od tedaj naprej so mi knjige, časopisi in revije, tudi šahovske, vsakdanji kruh.

- Kako pa ste praznovali v družini rojstne dneve, godove ali druga praznovanja?

- Na svojem prvem rojstnem dnevu sem bil prisoten, ampak se tiste nedelje ne spominjam prav nič. Upam, da sta me bila mama in ata vesela, pa seveda še kakšni strici in tete. Danes še živi starejši brat, ki je imel tedaj nekaj mescev več kot eno leto in mi ne ve povedati, kako se je slavje oziroma praznovanje razvijalo. Vendar ti moram povedati, kar si gotovo že slišala, da v tistih časih

Z vnukinjo Katjo, ob intervjuju

rojstnih dni niso dosti upoštevali. Dekleta na poljanski gimnaziji je veroučni profesor zavrnil rekoč, da ima vsako tele rojstni dan, ko so mu hotele čestitati. Ko bi Magistrovemu Binetu tako rekel, bi dobil odgovor: ,,Tudi Kristus ga je imel in ga praznujemo na sveti božični dan". Ampak, naj se povrnem k našim družinskim praznovanjem. Ker sva bila z očetom ,,tocayos", je bil najin god z namiznimi dobrotami bolj obložen kot pa godovi drugih bratov. Oni so za svoje godove lahko izbirali priljubljeno jed za tisti dan. Ampak torta je bila neizbežna le za god sv. Albina. V štirih letih vojne in v treh letih begunskih taborišč se nam je o takšnih praznovanjih lahko le sanjalo.

- Katera je bila tvoja najljubša hrana? Ali je mama dobro kuhala?

- Mama je iz muhe znala narediti slona, ampak užitnega in okusnega. Za seboj je imela gospodinjsko šolo pa materinsko skrb za svoje otroke. A živeli smo skromno. Ko nas je mama poslala k sosedovemu kmetu kupovat mleko, se spominjam, da ni vedela, ali bi za devet oseb naročila dva litra ali pa samo liter pa tri četrt. Meni je bilo všeč jesti (*premišljuje*) … omlete pa ocvrta jajca. Omletom so v Ljubljana pravili palačinke. No, to je bil vinek. Tudi krvavice so bile pozimi dobre, pa suhe klobase iz ,,rauf kamre", menda se ji reče dimnica.

- V katero šolo si hodil? Ali si bil dober učenec? Kaj pa si po poklicu?

- Osnovno šolo sem obiskoval v Šentvidu nad Ljubljano. Bil sem sošolec Marka Vrevca, ki naj bi ga, po nekaterih poročilih, komunisti zaprtega v Škofovih zavodih zazidali in je tako osamljen od lakote umrl. Na osnovni šoli v 4. razredu smo bili odličnjaki Vrevc, Paula (sestrična) in jaz. Prva leta gimnazije pa se je nekaj izcimilo. Potem sem pa spet prišel k sebi in sem končal osmo leto naše gimnazije v taborišču v Senigaliji.

Starejši brat je začel hoditi na Realno gimnazijo, zame pa je ata naslednje leto odločil: ,,Bine pa bo šel na klasično". Nisem imel pojma, v čem naj bi bilo tisto klasično, vendar sem vse življenje hvaležen očetu, da me je postal tjakaj. Leta pred koncem druge vojne je bil ravnatelj klasične gimnazije prof. Marko Bajuk, po katerem nosi vaš tečaj svoje ime. Bil je izredno strog in nepopustljiv v svojih zahtevah.

S taboriščne gimnazije imam v lepem spominu gospoda Alojzija Geržiniča, profesorja za slovenščino, ki še živi, in seveda vse že pokojne, ki so se ,,ad honorem" ukvarjali z nami.

V Buenos Airesu sem študiral filozofijo na državni univerzi, a se s tem poklicem nisem preživljal, ker se mi je zdelo, da imam v administrativnih službah v podjetjih boljše pogoje.

- Kako si šel iz Slovenije?

- 27. maja 1945 sem bil vrnjen s prvim domobranskim transportom v domovino in sem po štirih dneh pobegnil iz partizanskega ujetništva in se potem po treh mesecih skrivanja prepeljal v Italijo.

- Vem, da si bil profesor na Slovenskem srednješolskem tečaju. Koliko let? Katere so tvoje izkušnje?

- Začel sem učiti leta 1973 in končal s poučevanjem 19 let pozneje. Učil sem slovenščino. Prva leta so prihajali na tečaj otroci, večini katerih je jezik zelo dobro tekel. Večjih disciplinskih problemov nismo imeli. Še vedno imam v prijetnem spominu seje in konference, na katerih so se kresale iskre v pogovorih s kolegicami in kolegi. Mogoče se boš začudila, če ti povem, da smo tisto leto, ko sem začenjal, razpravljali o tem, ali študente po stari gosposki navadi vikati ali pa po novem preprosto tikati. V praksi smo nekaj časa kolebali med obema načinoma.

- Vem, da si bil urednik Vestnika. Kaj mi lahko o tem poveš?

- 15 let sem bil urednik tega domobranskega glasila. Še danes ne vem, kako me je mogel Pavle Rant pregovoriti, da sem za njim prevzel uredništvo. Pri tem delu sem se s pisanjem kar dosti usposobil, spoznal sodelavce iz Amerike, Kanade, Japonske, Evrope, Brazila in seveda iz Argentine. Za urejevanje sem porabil veliko časa. Domišljam si, da sem bil verjetno prvi urednik neke emigrantske publikacije, ki je emigraciji predstavila mladega in sposobnega časnikarja iz domovine. To je gospod Ivo Žajdela, ki ga občudujem kot izobraženca, ker je rasel v komunističnem režimu in je kljub temu kot malokdo zadel bistvo komunistične revolucije in nastopa kot eden najboljših zagovornikov slovenskega domobranstva.

- Katere knjige rad bereš?

- Ponavadi romanov in novel ne berem. Všeč mi je poezija. Žal pa večkrat znanih veličin, tako v Argentini kot v svetu, ne morem ceniti. Od slovenskih pesnikov po vojni mi ugajata Janez Menart in Vinko Beličič. Izpred vojne pa pisatelj Ivan Pregelj. Od klasičnih pesnikov jasno da Prešeren in tudi Muren. Prednost imajo pri meni zgodovina katerekoli dobe, filozofija in humoristični spisi. Se pravi, najtežja literarna zvrst. Med argentinskimi pisatelji mi ugaja Macedonio Fernández in uruguajsko-argentinski pisatelj, avtor knjige ,,Antología apócrifa" ...

- Kaj delaš v svojem prostem času?

- Nimam prostega časa! Zdaj, ko sem upokojen, urejam časopisne izrezke iz prejšnjih let. Berem dnevne časopise, tednike, revije, argentinske politične razprave in tudi pamflete, zasledujem in skušam analizirati informacije, poročila ki potrjujejo Gramschijevo zaroto proti krščanski civilizaciji. Zapisujem razvejani rodovnik naše družine. Zelo všeč mi je delo na vrtu in tudi s kolesom se lepo vozim sem ter tja.

- Kaj pričakuješ od svojih vnukov?

- Temeljito splošno izobrazbo, ker imajo tvarne možnosti za to. Poštено življenje in da bi vsakdo izmed njih uresničil tisti talent, po katerem se razlikuje od drugih.

Pogovarjala se je vnukinja Katja

Kranj je postavil kip Rudija Šeliga

Kranjski župan Mohor Bogataj in minister za kulturo Vasko Simoniti sta v Prešernovem gledališču v Kranju odkrila doprsni kip dramatika Rudija Šeliga (1935-2004). Kot je ob tem poudaril minister Simoniti, je bil Šeligo v preteklih desetletjih ena osrednjih osebnosti slovenskega kulturnega življenja. Zaradi Šeliga, ki se je vpisal v vrh slovenske književnosti in hkrati prispeval k demokratičnosti, je slovenski narod živel drugače in dihal svobodneje, je prepričan Simoniti.

Šeligo je s svojimi dramami, ki jih je uprizarjalo Prešernovo gledališče, zaznamoval mesto Kranj, je dejal Simoniti. Z njim se je strinjal tudi župan Bogataj, ki je poudaril, da je bil Šeligo velik someščan Kranjčanov, ki si je zaslužil, da s postavitvijo kipa trajno obeležijo spomin nanj. Z odkritjem kipa, ki ga je izdelal akademski kipar Drago Tršar, je kranjska občinska uprava izpolnila sklep mestnega sveta s konca lanskega leta.

Ni pa bil Šeligo pomemben le za Kranj, ki mu je leta 1998 podelil veliko Prešernovo plaketo mesta in nato posmrtno leta 2004 še naziv častnega občana, pač pa za celotno Slovenijo. Prispevek Šeliga k samostojni slovenski državi je bil neprecenljiv. Deloval je tam, kjer so bile potrebne spremembe in bil upornik, ki je držal ogledalo vsaki oblasti, je poudaril Bogataj.

Kip Rudija Šeliga je častno mesto našel v spodnjem foyerju Prešernovega gledališča. V gledališču so prepričani, da so prava lokacija za postavitev Šeligovega kipa, saj gledališče vsako leto na Tednu slovenske drame, katere pokrovitelj je mestna občina Kranj, najboljši predstavi po izboru žirije podeli prav Šeligovo nagrado.

Pred leti so namreč v gledališču do tedaj tako imenovano veliko nagrado za najboljšo predstavo festivala, ki poteka že 36 let, preimenovali v Šeligovo nagrado.

Rudi Šeligo je diplomiral iz filozofije in psihologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani in leta 1987 opravil magisterij iz estetike. Sourejal je Revijo 57 in Perspektive, bil glavni urednik Problemov in knjižne zbirke Znamenja pri založbi Obzorja v Mariboru ter sodeloval pri Novi reviji. Kot predsednik Društva slovenskih pisateljev (1987-1991) je pomembno sodeloval pri slovenski demokratizaciji in osamosvajanju.

Bil je med ustanovitelji Slovenske demokratične zveze in bil 1990 izvoljen za njenega poslanca v slovenski skupščini. Več let je bil tudi predsednik Bornikovega srečanja. Od junija do novembra 2000 je bil minister za kulturo v t.i. Bajukovi vladi. Leta 1989 je prejel Prešernovo nagrado za dramska in prozna dela, leta 2003 pa je za Izgubljeni sveženj prejel nagrado Kresnik za najboljši roman. Od leta 2001 je bil izredni član SAZU.

Rudi Šeligo je s svojim obsežnim opusom večkrat postavil ogledalo slovenski družbi. Med njegova najpomembnejša dela sodijo drame Čarovnica iz Zgornje Davče, Lepa Vida, Svatba, Ana in Volčji čas ljubezni, med proznimi deli pa poleg Triptiha Agate Schwarzkobler in izgubljenega svežnja še roman Rahel stik, Demoni slavja, črtice in legende Molčanja in številna druga. Šeligo je napisal tudi številne teoretične spise s polja dramske umetnosti in polemično sodeloval pri družbeno-političnih temah.

V Gorici odkrili kip Simona Gregorčiča

V središču italijanmske Gorice od sedaj stoji doprsni kip Simona Gregorčiča. Postavili so ga ob letošnji 100-letnici pesnikove smrti, pomeni pa uresničitev dolgoletnih sanj goriških Slovencev, je na slovesnosti v Ljudskem vrtu, kjer se je zbralo več sto ljudi, povedal predsednik slovenske konzulte pri občini Gorica Igor Komel. ,,Goriški slavček" je s svojo poezijo čvrsto zasidran v goriški prostor in zavest slovenskega človeka, je poudaril.

Gregorčič je namreč svojo življenjsko pot sklenil prav v Gorici.

Doprsni kip Simona Gregorčiča, ki ga je v Ljudskem vrtu danes pesnikov prapranečak Pavel Gregorčič, predstavlja slovensko kulturno dediščino, svoj pogled pa usmerja v Trgovski dom, ki simbolizira drugo pomembno poglavje v zgodovini goriških Slovencev, je povedal Komel. Trgovski dom je bil pred dvema letoma star 100 let, skupaj z obletnico smrti Simona Gregorčiča pa sta priložnost za poglobitev dialoga med Italijani, Furlani in Slovenci na Goriškem, je še dodal.

Gregorčičev kip, ki ga je izdelal domači likovni umetnik Silvan Bevčar, je sploh prvi, posvečen kaki slovenski osebnosti v središču Gorice.

Komel je ob tem izrazil upanje, da bo v osrednjem goriškem vrtu svoje mesto našel še kak slovenski ustvarjalec. Danes je praznik vseh Goričanov, pa sta pripomnila odbornika za kulturo občine Gorica in Furlanije-Julijske krajine Claudio Cressati in Roberto Antonaz.

NOVICE IZ SLOVENIJE

NAJVEČJI MUZIKOLOŠKI DOMET

Na 36. varaždinskih baročnih večerih, ki so potekali od 22. septembra do 8. oktobra, je Slovenski komorni zbor prejel nagrado "Ivan Lukačič" za "največji muzikološki domet". Slovenski komorni zbor je na letošnjih baročnih večerih v Varaždinu nastopil kar trikrat ter "navdušil s svojim muzikološkim znanjem in zazvenel v vsem svojem razkošju in lepoti".

NE VRAČA SE V CELOTI

Združenje lastnikov razlaščenega premoženja ugotavlja, da se razlaščenim lastnikom denacionalizirano premoženje ne vrača v celoti. Na časnikarski konferenci so člani združenja opozorili predvsem na problematiko vrnjenih denacionaliziranih stanovanj, v katerih zaradi najemnikov nimajo zadostnih pravic. Združenje pa bo v prihodnje pripravilo memorandum, s katerim bo od vlade zahtevalo, naj začne dvostranske pogovore s hrvaško vlado glede recipročnosti vračanja nacionaliziranega premoženja.

MEDNARODNA DIPLOMA

Klinični oddelek za abdominalno kirurgijo ljubljanskega Kliničnega centra je pridobil mednarodno diplomo, evropsko akreditacijo oddelka kot evropski učni center. Gre za pomembno priznanje abdominalni kirurgiji v tej največji slovenski zdravstveni ustanovi. Certifikat naj bi zagotavljal evropsko raven izobraževanja bodočih kirurgov, specializiranih za to področje.

GLAVNO PRISTANIŠČE ZA SREDNJO EVROPO

V Luki Koper so odprli prenovljeno skladišče za odpremo sadja ter drugega hitro pokvarljivega blaga. V njem bodo lahko naenkrat skladiščili do 1400 palet hitro pokvarljivega blaga. Predsednik uprave Luke Koper Robert Časar je ob otvoritvi poudaril, da bo prenovljeno skladišče pripomoglo k uresničevanju dolgoročne strategije luke postati glavna luka in logistični center srednje Evrope.

NAJPOMEMBNEJŠA PO IVANI KOBILICI

Sodobna kritika Metko Krašovec označuje kot najpomembnejšo slovensko slikarko po Ivani Kobilci. Umetnica, ki je dobitnica več uglednih nagrad, je veliko živela in študirala v tujini, zlasti v ZDA, njena intelektualna domovina pa je Mediteran. V galeriji Equrna predstavlja dela, ki so nastala v zadnjih dveh letih. Na razstavi je na ogled osem velikih slik in 20 akvarelov.

OŽIVLJEN LOG

Vas Log pod Mangartom, ki jo je pred šestimi leti prizadel katastrofalen plaz, bo sredi prihodnjega leta dobila nov vodovod, kanalizacijo in drugo komunalno infrastrukturo, čistilno napravo ter varovalni zid. S tem bo vas lahko na novo zaživela, saj bo zaključen večji del sanacije po plazu.

PISALI SMO PRED 50 LETI

SLOVENCI V ARGENTINI
BUENOS AIRES

Slovenski pevski zbor Gallus je imel v soboto, 20. t. m. koncert mednarodnih klasičnih ter slovenskih modernih in folklornih pesmi v Teatro Rivera Indarte v Córdobi, ki so ga organizirali Los amigos de la Compañia de Jesús — Prijatelji Jezusove družbe — za namene nove jezuitske vzgojne hiše (Casa de Formación) s sodelovanjem s slovenskim jezuitskim patrom v Cordobi g. dr. Jožetom Šušteršičem. S. J. Poročilo bomo objavili v prihodnji številki.

MISIJONSKA AKADEMIJA

Pretekla nedelja — 21 oktobra — je bila misijonska nedelja. Po vseh slov. cerkvenih središčih so bile molitve za misijone in duhovni pastirji so imeli misijonske pridige.

Popoldne so imeli Slovenci skupno molitveno uro v Ramos Mejia, nato pa litanije. Blagoslov z Najsvetejšim je podelil č. g. Janez Petek C.M. V župnijski dvorani je bila nato misijonska akademija.

Predsednik Slov. misijonske zveze č. g. Lado Lenček CM je pozdravil zbrane rojake, zlasti č. g. direktorja Antona Oreharja. Napovedal je tudi posamezne točke programa. Prvi je nastopil g. Ciril Markež z recitacijo Molitev pred križem. Sledil je govor g. prof. Alojzija Geržiniča. G. Jože Rus je recitiral Jeločnikovo pesem Žena, ki je rodila luč. Sledila je pevska točka sester Fink. Zapele so tri Marijine pesmi: Rožno navdahnjeni šopki hortenzij. Pozdrav Kraljici (Foerster) in Ave Pomočnica (Narodna). O položaju katoliške Cerkve v svetu je govoril g. Rudolf Smersu.

V drugem delu sporeda so predvajali skioptične slike. Poleg škofa Friderika Barage, Pirca in Knobleharja, so prikazali slike vseh delujočih slovenskih misijonarjev in misijonark v svetu.

Za zaključek je g. Nose recitiral Kunsteljev Moj misijonski križ in Šalijevo Prošnjo za misijonarje.

OSEBNE NOVICE

Prihod novih Slovencev. V nedeljo 21. oktobra 1956 je prispela v Bs. Aires z italijansko ladjo Anna C žena g. Janka Hafnerja, člana uredniškega odbora Svobodne Slovenije, ga. Tatjana Hafner, roj. Inkiostri s posvojenko gdč. Mihaelo Hafner. Ob prihodu v Argentino ju toplo pozdravljamo in želimo vso srečo ter mnogo zadovoljstva.

Družinska sreča. V sanatoriju Bazterrica v Capitalu se je rodila 10. oktobra 1956 **Silvija-Kristina,** hčerka g. **Franceta Oblaka** in njegove žene ge. **Tince, roj. Grom.** Družino g. **Jožeta Groznika** in njegove žene ge. **Mici, roj. Zupanc** je prav tako razveselila hčerka. Srečnima družinama naše čestitke.

Svobodna Slovenija, 25. oktobra 1956 - št. 43.

SLOVENCI IN ŠPORT

TUDI MLADIM NE GRE BOLJE

Slovenska nogometna reprezentanca do 19 let je na tretji in zadnji tekmi v sklopu kvalifikacij za evropsko prvenstvo leta 2007 v Kidričevem izgubila proti Izraelu z 0:3. S tem porazom je Slovenija v skupini 2 zasedla tretje mesto, s čimer je praktično že izgubila vse možnosti za napredovanje v naslednji krog kvalifikacij. V tega se namreč uvrstijo le po dve najboljši reprezentanci iz vsake izmed 12 skupin in najboljša tretjeuvrščena ekipa, kar pa bo Slovenija le z zmago proti Liechtensteinu težko postala.

PRI KOŠARKI SO TUDI BOBENČKI VAŽNI

Čeprav so pred žrebom skupin za košarkarsko evropsko prvenstvo, ki ga bo naslednje leto gostila Španija, z evropskega dela FIBA sporočili, da je slovenska moška košarkarska reprezentanca uvrščena v tretji kakovostni boben, je zdaj prišlo do spremembe. Izbranci selektorja Aleša Pipana so namreč "napredovali" v višji razred. Namesto v tretjem bodo Slovenci zdaj v drugem kakovostnem bobnu. Pri pregledu pravilnikov FIBA Europe se je namreč izkazalo, da prva točka 17. člena tekmovalnega pravilnika pravi, da je rangiranje reprezentanc, sodelujočih na EP, možno le upoštevajoč tekmovanja na evropski celini, ne pa, kot so to pri FIBA Europe storili 19. septembra, tudi rezultatov z zadnjega svetovnega prvenstva. Novi kakovostni bobni so tako zdaj sestavljeni glede na uvrstitve moštev z EP v Srbiji in Črni gori: boben 1: Grčija, Španija, Nemčija, Francija; boben 2: Litva, Slovenija, Hrvaška, Rusija; boben 3: Turčija, Italija, Srbija, Latvija; boben 4: Češka, Portugalska, Poljska in kvalifikant.

ZA LAS JIM NI USPELO

Slovenska moška namiznoteniška reprezentanca je drugi kvalifikacijski turnir za evropsko prvenstvo končala z odličnim rezultatom: premagala je vseh pet nasprotnikov: prvi dan je najprej s 3:0 premagala Luksemburg, nato s 3:2 Nizozemsko, na koncu pa še s 3:1 Anglijo. Naslednji dan se je pomerila še s Švico in Portugalsko ter obe premagala po 3:0. Vendar se je izkazalo, da je bil zaostanek s prvega turnirja v Lizboni prevelik. Na koncu so imeli v boju za želeno drugo mesto isto število točk kot Nizozemci (v medsebojni tekmah pa tudi isto število osvojenih nizov), a je odločala razlika v nizih, ki pa je bila na stani "tulipanov". Poleg njih so se v dodatne kvalifikacije za elitno skupino uvrstili tudi skupni zmagovalci Portugalci, Slovenija pa je zasedla tretje mesto, pred Anglijo, Švico in Luksemburgom.

DAROVALI SO

Zveza slovenskih mater in žena iz San Martina se iskreno zahvaljuje neimenovanemu dobrotniku, ki je darovala 30,- pesov v naš dobrodelni sklad.

Bog stotero povrni!

PO SVETU

MADŽARSKA OBLETNICA

Madžarska se je s spominsko slovesnostjo na trgu Kossuth pred parlamentom v Budimpešti in kasneje v parlamentu spomnila revolucije 23. oktobra 1956. Slovesnost se je začela z dvigom zastave ob prisotnosti madžarskega političnega vrha in več kot 50 delegacij tujih državnikov. Slovesnosti se je udeležil tudi slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel. Med samo slovesnostjo pa se je na ulicah madžarske prestolnice zbralo več tisoč protestnikov. Potem ko so policisti s trga pred parlamentom ponoči odstranili med 200 in 300 protestnikov, se je v dopoldanskih urah v središču mesta zbralo že več tisoč protestnikov proti sedanji vladi.

KRVAVEČI IRAK

Namestnik iraškega premiera je po srečanju z britanskim premierom Tonyjem Blairom v Londonu napovedal, da bodo iraške sile do konca letošnjega leta prevzele nadzor nad varnostnimi razmerami v skoraj polovici iraških provinc. Obenem je poudaril, da mednarodne sile ne smejo zapustiti Iraka, čeprav bodo iraške sile dobile večjo vlogo pri zagotavljanju varnosti v državi.

USTAVITE PRIBEŽNIKE!

Španija namerava v Senegal in Mavretanijo poslati vojaška letala, s katerimi bi poskušali zaustaviti val ilegalnih prebežnikov, ki na plovilih zapuščajo svoje države in poskušajo doseči španske Kanarske otoke. Španija se z omenjenima zahodnoafriškima državama pogaja tudi o možnosti uporabe vojaškega nadzora, uporaba vojnih ladij pa je bila doslej izključena.

SE ANGLIJA BOJI EVROPE?

Predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso je opozoril Veliko Britanijo, da ne bi smela obstati na obrobju Evropske unije, temveč bi morala igrati vodilno vlogo v povezavi. Po njegovih besedah je namreč unija lahko učinkovita na mednarodnem prizorišču le, ko deluje enotno. V predavanju na Kraljevem inštitutu za mednarodne odnose v Londonu je še poudaril, da se država ne bi smela bati vplivov iz Bruslja.

KOREJA OBLJUBLJA

Severnokorejski voditelj Kim Jong Il je kitajskemu odposlancu Tang Jiaxuan zatrdil, da Severna Koreja ne namerava izvesti drugega jedrskega poskusa. Ob tem pa se je Tangu opravičil za težaven položaj, v katerem se je znašla Kitajska po severnokorejskem jedrskem poskusu. Medtem pa se je v sklopu svoje azijske turneje na Kitajsko odpravila tudi ameriška državna sekretarka Condoleezza Rice.

POMOČ LIBANONU

Evropska komisija je sprostila dodatnih 30 milijonov evrov človekoljubne pomoči za žrtve spopadov v Libanonu. Denar bo namenjen ukrepom, s katerimi bo begunccem omogočena vrnitev na svoje domove. Med drugim bodo sredstva namenjena zagotavljanju dostopa do pitne vode, za obnovo osnovne infrastrukture, pomoč v hrani, odstranjevanje min ter zdravstveno oskrbo in psihosocialno svetovanje. Najbolj pomoči potrebne družine bodo tako dobile hrano in gospodinjske potrebščine, del pomoči pa bo namenjen tudi za ponoven začetek ekonomske aktivnosti posameznikov.

NA KOSOVU

Združeni narodi so glavnemu pogajalcu Združenih narodov za Kosovo Marttiju Ahtisaariju podaljšali mandat do junija prihodnje leto. Ahtisaari je sicer na srečanju z generalnim sekretarjem zveze NATO Jaapom de Hoopom Schefferjem vztrajal pri napovedi, da je ciljni datum za rešitev prihodnjega statusa srbske pokrajine konec letošnjega leta. Ob tem pa dodal, da trenutno je osredotočen na svoje delo, saj predlogi še niso pripravljeni ter poudaril, da se njegovi načrti niso spremenili.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida /** Presidente: **Alojzij Rezelj** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** / Telefon: **(54-11) 4636-0841 / 4636-2421** (fax) **/** e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar**
Za Društvo ZS: Alojzij Rezelj **/ Urednik:** Tone Mizerit
Sodelovali so še: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Franci Markež, Marko Vombergar, Toni Oblak, Jože Wakounig, Ivana Tekavec, Polona Pintar Lazar, Katja Oblak, Pavlina Dobovšek.
Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino $ 100, pri poštiljanju po pošti pa $ 130; obmejne države Argentine 120 USA dol.; ostale države Amerike 135 USA dol.; ostale države po svetu 145 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 95 USA dol. za vse države.
Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.
Čeke: v Argentini na ime *„Asociación Civil Eslovenia Unida“,* v inozemstvu *(bančne čeke, ne osebne)* na ime *„Antonio Mizerit“.*
Oblikovanje in tisk: ***TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.*** */ Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina - Tel.: (54-11) 4362-7215 - E-mail:* info@vilko.com.ar

Correo Argentino Suc. 7 | FRANQUEO PAGADO Cuenta Nº 7211 | R. Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

GOSPODARSTVO

Finančne storitve. Tel.: 4482-2633 / 15-4526-9535. Od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure.

TURIZEM

TURISMO BLED
EVT Leg. 12618
Dis. 2089
de Lucia Bogataj
H. Yrigoyen 2682 L. 5 - San Justo
Tel. 4441-1264 / 1265

ZDRAVNIKI

Dr. Klavdija V. Bavec - Nevrolog - Nevropsihiater. Konzultorij na Caballito in Tabladi. Ordinira ob torkih in četrtkih od 13. do 19. ure. Ob sobotah od 9. do 14. ure. Prijave na telefon: 4652-7967. Nujno pa na 15-4409-4437.

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI

Dr. Vital Atič, Odvetnik Paraná 830, 5.nadstr. - Buenos Aires. Prijave na: Tel./faks: 4798-5153. e-mail: estudioasic@cpacf.org.ar

DOBOVŠEK & asociados - odvetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844- mpoznic@sfanet.com.ar

NUTRICIONISTA

Carolina L. Šerjak. Licenciada en nutrición — UBA. Planes de alimentación personalizados. Pedir turnos al 4441-6475 ó 155-746-9422. cs-goodnutrition@yahoo.com.ar

PORAVNAJTE NAROČNINO!

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI
24. oktobra 2006

1 EVRO	**239,6 SIT**
1 US dolar	**190,9 SIT**

URADNE URE

Uradne ure pisarne Zedinjene Slovenije, ter uredništva in uprave Svobodne Slovenije so od ponedeljka do petka, od 10. do 19. Na argentinske državne in na cerkvene praznike ne uradujemo. **Prosimo rojake, da ta urnik upoštevajo!**

Večer slovenskega filma

Veleposlaništvo Republike Slovenije v torek, 31. oktobra vabi na ogled dveh slovenskih filmov. V kinodvorani francoskega kulturnega centra Alianza Francesa, Cordoba 946, Buenos Aires, bosta prikazana dva slovenska filma. Ob 19. uri bo celovečerni igrani film ,,Vesna" (1953), ob 21. uri pa celovečerni film ,,Od groba do groba" (2005). Vstop je prost in rojaki so prisrčno vabljeni!

NOGOMET

Igre naj končajo po prvem polčasu!

Slovenska nogometna reprezentanca je na stadionu Dinama v Minsku izgubila z domačo belorusko reprezentanco 2:4 in se verjetno poslovila od realnih možnosti, da bi nastopila na evropskem prvenstvu.

Za Slovenijo so igrali: B. Mavrič, Ilič, Jokič, Cesar, M. Mavrič, Koren, Ačimovič (od 70. Komac), Žlogar, Birsa, Novakovič (od 82. Burgič), Lavrič. Slovenske gole sta zabila Cesar in Lavrič, ob v prvem polčasu. Pritisk pred dvobojem je bil za obe reprezentanci velik. Obe moštvi sta za nadaljevanje realnega upanja o evropskem prvenstvu potrebovali zmago, zato je bila živčnost na začetku razumljiva. Belorusi so igrali pred svojimi navijači, zato ni bilo nobenega presenečenja, da so takoj krenili v napad.

Že v uvodnih minutah so si pripravili dve polpriložnosti, toda večje nevarnosti za Boruta Mavriča ni bilo. Slovenci so bili na začetku prisiljeni v obrambo, toda kmalu so vsaj delno vzpostavili ravnotežje. Ko je že bilo videti, da začetna domača ofenziva ne bo obrodila sadov, pa so varovanci Jurija Puntosa povedli. Po zelo sumljivem položaju je Sergej Kornilenko dobil žogo v kazenski prostor in zavrnil do Denisa Kovbe, ki mu žoge ni bilo težko potisniti v prazno mrežo.

A gostov to ni zmedlo. Že v naslednjem napadu se je po kotu, ki ga je izvedel Milenko Ačimovič, v kazenskem prostoru najbolje znašel Boštjan Cesar in z glavo izenačil izid. Po dveh zadetkih se je igra umirila, pred koncem drugega dela prvega polčasa pa je spet prišlo do spremembe izida. Tokrat so povedli Slovenci, za domače je bil spet usoden kot. Izvedel ga je Valter Birsa, gol pa je z glavo dosegel Klemen Lavrič.

Slovenci so bili pred veliko zmago, toda potrebno je bilo odigrati še drugi del. Vendar veselje se je hitro spremenilo v žalost. Tehnično boljši Belorusi so izvedli nekaj lepih akcij ter spreobrnili izid. In to po zaslugi Kornilenka, ki je dve podaji - eno z leve ter drugo z desne strani, zaključil z natančnima streloma. Med obema beloruskima goloma je Vjačeslav Hleb zapravil še eno lepo priložnost, po njegovi poti pa so šli še njegovi soigralci, ki bi glede na priložnosti lahko dosegli še kakšen zadetek. Varovanci Braneta Oblaka so bili v želji po izenačenju in terenski premoči nemočni. Imeli so tudi nekaj smole. Andrej Komac je v 82. minuti lepo streljal od daleč, a je zadel le vratnico, na drugi strani pa je končni izid s prostega strela postavil Vladimir Koritko.

Brane Oblak je izjavil, da so ,,Belorusi imeli svoj dan. Bili so za razred boljši, kar pripisujem dejstvu, da imamo mlado in neizkušeno ekipo. Imeli smo rezultat, vendar nismo zdržali, v obrambi smo na čelu z vratrajem storili preveč katastrofalnih napak. V odmoru smo se dogovorili, da moramo zdržati napade na začetku drugega dela, vendar smo hitro prejeli zadetek. Po izenačenju pa nam je povsem padla koncentracija. Lani smo bili z njimi enakovredni, tokrat so nas nadigrali. Moram reči, da so fantje dali vse od sebe, ampak taka je realnost."

Sodišče v Strasbourgu o Ljubljanski banki

Hrvatski Jutranji list je poročal, da je Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu sprejelo odločitev v tožbi hrvatskih varčevalcev Ljubljanske banke proti Sloveniji, ki naj bi jo objavilo 6. novembra. V Ljubljani datuma objave niso potrdili. Slovenski visoki predstavnik za nasledstvo Miha Pogačnik je potrdil le, da je bil neformalno obveščen, da je sodišče sprejelo odločitev.

Pogačnik do uradnega obvestila odločbe ne želi komentirati, povedal je le še, da pričakuje ,,ugoden rezultat". Odvetnik dela hrvatskih varčevalcev Milivoje Žugič pa je za Jutranji list dejal, da je prejel uradno obvestilo sodišča v Strasbourgu s pripombo, da mu bodo razsodbo poslali 6. novembra.

Trije nekdanji varčevalci podružnice LB v Zagrebu so v okviru primera ,,Kovačič in ostali" vložili tožbe proti Sloveniji leta 1998 in 1999. V okviru presoje, ali je pristojno za odločanje v tožbi, je oktobra 2003 potekalo zaslišanje, sodišče pa je nato 8. aprila 2004 presodilo, da je pristojno za odločanje v tem primeru. Odločitev sodišča bo pomembna za usodo kakih 130.000 varčevalcev, ki od LB zahtevajo 150 milijonov evrov deviznih prihrankov s pripadajočimi obrestmi, pa tudi za Slovenijo, ki vztraja, da gre za vprašanje nasledstva.

Hrvatski varčevalci so v tožbi trdili, da so jim s tem, ko ne morejo do svojih prihrankov, kršene njihove temeljne človekove pravice do lastništva in uživanja svojega premoženja, o čemer govori 1. člen 1. protokola k Evropski konvenciji o človekovih pravicah. Poleg tega menijo, da so žrtev diskriminacije na podlagi nacionalnosti (o tem govori 14. člen Evropske konvencije o človekovih pravicah), saj so, kot opozarjajo, slovenski varčevalci v omenjeni banki lahko dvignili svoje prihranke.

Medtem ko hrvatski varčevalci in vlada v Zagrebu zagovarjajo stališče, da mora za izplačilo starih deviznih vlog poskrbeti Slovenija kot država, kjer je imela nekdanja Ljubljanska banka sedež, slovenska stran ves čas poudarja, da gre za vprašanje, ki mora biti rešeno v okviru nasledstva nekdanje SFRJ, saj je garancijo za omenjene hranilne vloge dala tedanja zvezna država.

Naslednice z izjemo Hrvatske so se pri garancijah za devizne hranilne vloge tudi strinjale, da se uporabi teritorialno načelo. Slovenija je v skladu s teritorialnim načelom ne glede na sedež banke in državljanstvo varčevalcev izplačala stare devizne vloge vsem varčevalcem, ki so imeli odprte račune na območju Slovenije.

Brežiška arheološka odkritja

Pravkar končana zaščitna arheološka izkopavanja na glavni mestni ulici v Brežicah so dala pričakovane in nepričakovane rezultate. Kot so na novinarski konferenci povedali predstavniki novomeške enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine, so namreč v minulih dveh mesecih ob severnem vstopu v mesto naleteli na ostanke srednjeveškega obzidja, obrambni stolp in obrambni jarek. Nepričakovano pa so ob mnogih pridatkih, med katerimi je tudi lep vrč, odkrili ostanke predzgodovinske naselbine. Zdaj so končno dani dokazi, da sodijo Brežice med najpomembnejša stara slovenska mesta.

Po besedah arheologa Uroša Bavca bi kazalo najdbe pokazati javnosti, nakar bi jih shranili v Posavski muzej Brežice. Na lokaciji ostankov obzidja in obrambnega stolpa, ki jih bodo zagrnili, bi morali zdaj namestiti oznake v tlak ter postaviti informativne table, ki bi opozarjale na bogato preteklost mesta. Podobno velja za preostala letošnja arheološka odkritja v Brežicah, saj so na obzidje in obrambni stolp naleteli tudi pri novi poti, pri nekdanjem sejmišču ob Savi pa z gradnjo nove policijske postaje odkrili predzgodovinsko naselbino.

NAŠA SKUPNOST ŽIVI

V četrtek, 12. oktobra je bil v Slovenski hiši **redni sestanek Zveze slovenskih mater in žena**. Predaval je g. Tone Mizerit ,,o strupeni poplavi medijev".

V soboto, 14. oktobra je **mladina Slomškovega doma imela izlet v Glew** pod vodstvom predsednika doma, Marka Selana.

V nedeljo, 15. oktobra smo v Argentini praznovali **materinski dan**.

V ponedeljek, 16. oktobra so **članice pristavskega odseka Zveze slovenskih mater in žena obiskale rojake, ki živijo v Rožmanovem domu**.

Isti dan je bilo v Slomškovem domu v Ramos Mejiji **srečanje za mlade**, ki obiskujejo 2. letnik slovenskega srednješolskega tečaja RMB ali so v tej starosti. Vodila sta ga g. Franci Cukjati in Pavle Novak CM.

V sredo, 18. oktobra je bila v slovenski cerkvi Marije Pomagaj **zahvalna sv. maša ob 15. obletnici slovenske samostojnosti**. Prisoten je bil predsednik prve slovenske vlade **prof. Lojze Peterle**. Po sv. maši je bilo v gornji dvorani Slovenske hiše srečanje z njim.

V četrtek, 19. oktobra je **sanmartinski odsek Zveze slovenskih mater in žena imel svoj redni mesečni sestanek**. Predaval je Arh. Jure Vombergar o ,,napadih na družino".

V nedeljo, 22. oktobra so na Pristavi v Castelarju praznovali **39. Pristavski dan** pod geslom ,,Z mladimi močmi vztrajno naprej". Zjutraj je bilo dviganje zastav in opoldan, po sv. maši, kosilo. Proti večeru je bil kulturni program. Slavnostni govornik je bil prof. Vinko Rode. Sledila je igra ,,Biserni diadem" avtorja Mihe Gaserja v režiji Maruče Zurc Čeč.

D-ova, za tiskovni referat Zedinjene Slovenije

OBVESTILA

SREDA, 25. oktobra:
Učiteljska seja voditeljic osnovnošolskih tečajev, ob 20. uri v Slovenski hiši.
SOBOTA, 28. oktobra:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.
Večer Slovenske kulturne akcije na temo ,,Kocbek v novi luči". Govorita Vinko Rode in Tine Debeljak, ob 20. uri v Slovenski hiši.
NEDELJA, 4. novembra:
Zvezni Mladinski dan, v Slomškovem domu.
ČETRTEK, 9. novembra:
Zveza slovenskih mater in žena bo imel svoj sestanek ob 15. uri v Slovenski hiši.
SOBOTA, 11. novembra:
Zaključna prireditev tečaja RMB, v Slovenski hiši.
Predavanje za visokošolce, ob 20. uri v Slovenski hiši. G. Pavle Novak CM bo govoril o temi ,,Svoboda in odgovornost".
NEDELJA, 12. novembra:
Film o delu misijonarja Petra Opeka na Madagaskarju, na Pristavi ob 11. uri. Nato bo razgovor z g. Jesus M. Silveyrom, avtorjem knjige ,,Un viaje a la esperanza".
ČETRTEK, 16. novembra:
Zveza slovenskih mater in žena iz San Martina lepo vabi na svoj mesečni sestanek. Imele bomo srečanje v kuhinji. Pekle bodo potice in nam dajale nasvete sestre Škulj-Petkovšek, v domu ob 16 uri.
NEDELJA, 26. novembra:
Nedelja Kristusa Kralja.